

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/dla-mediow/komunikaty/36634,Komunikat-w-sprawie-prac-ekshumacyjnych-na-Cmentarzu-Wojskowym-w-Bialymstoku.html>
26.04.2024, 05:37

Komunikat w sprawie prac ekshumacyjnych na Cmentarzu Wojskowym w Białymstoku

Data publikacji 03.10.2016

W dniach 26 września – 2 października 2016 r. na Cmentarzu Wojskowym przy ul. 11 Listopada w Białymstoku prokurator tutejszej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prowadził prace ekshumacyjne szczątków ofiar nieustalonych zbrodni, dokonanych w latach 1941–1944 przez funkcjonariuszy nazistowskich Niemiec na terenie więzienia przy ul. Kopernika w Białymstoku. W 1944 r., po zakończeniu działań wojennych na terenie Białostoczczyzny, zostały one wyekshumowane z terenu dawnego ogrodu przywięziennego i błędnie zidentyfikowane jako szczątki 25 ofiar niemieckiej egzekucji z 5 listopada 1942 r., a następnie pochowane na terenie ww. Cmentarza Wojskowego. W trakcie prac ekshumacyjnych, prowadzonych przez OKŚZpNP w Białymstoku w 2013 r. na terenie dawnego ogrodu przywięziennego, bezspornie stwierdzono (w oparciu o badania DNA), że szczątki ofiar egzekucji z 5 listopada 1942 r. nadal spoczywały na terenie ogrodu przywięziennego. W związku z powyższym prokurator OKŚZpNP w Białymstoku dokonał ponownej ekshumacji na Cmentarzu Wojskowym, w celu ustalenia tożsamości pochowanych tam osób. Prace przeprowadzono w ramach śledztwa w sprawie zbrodni popełnionych przez funkcjonariuszy III Rzeszy Niemieckiej w

Ekshumacja na Cmentarzu Wojskowym w Białymstoku

Ekshumacja na Cmentarzu Wojskowym w Białymstoku

okresie od 27 czerwca 1941 r. do lipca 1944 r.

W wyniku powyższych czynności stwierdzono 21 pochówków trumiennych w grobie znajdującym się na ww. cmentarzu. W trzech miejscach, gdzie pierwotnie znajdowały się trumny, nie stwierdzono obecności szczątków, co może świadczyć o ich późniejszym wydobyciu (być może przez rodziny ofiar). W kilku grobach znajdowały się pojedyncze kości wielu osób. W związku z koniecznością dokonania szczegółowych analiz przez biegłych z zakresu antropologii i medycyny sądowej wstępnie założono, że odnalezione wśród resztek trumien szczątki należą do 21 osób. Ponadto w znajdującej się w tym samym miejscu jamie grobowej stwierdzono fragmenty kostne kolejnych 33 mężczyzn, w wieku 18-55 lat, pochowanych bez trumien. Na szczątkach 15 osób odnalezionych w obu mogiłach stwierdzono ślady postrzałów w kark z broni palnej. Ponadto natrafiono przy nich na dewocjonaalia, guziki, resztki ubrań i obuwia, a także monety polskie, niemieckie i sowieckie. W trakcie prac w zbiorowej mogiłe ujawniono także metalową skrzynkę, zawierającą najprawdopodobniej przedmioty odnalezione przy ofiarach podczas pierwszej ekshumacji: dewocjonaalia, ampułki po lekach, bransoletkę i dwie koperty z tworzywa sztucznego, a także włosy. Ze wszystkich odnalezionych szczątków zostanie pobrany materiał DNA do badań porównawczych. Ujawnione szczątki kostne zostały przekazane do domu pogrzebowego.

Skrzynka znaleziona w grobie

Skrzynka znaleziona w grobie

*Naczelnik Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku prokurator Janusz Romańczuk*